

2572

52

U-73

1910

2010

h - 73

ԵՒ ՍԱԿԱՅՆ
ՁԻ ԴԱՌՆԱՐ

ՄԱՐԴԱՅԻՆ ՑԵՂԸ
ՁԻ ԶՆՋՈՒԻՐ
ՀԱՆԷԻ ԳԻՍԱԽՈՐԵՆ

ՆՈՐ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԳՈՒՆԴԻ ՄԸ
ԳԻՒՏԸ

ԼԵՒՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԷ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԶԱՓԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1910

52

h-73

32
1-73

ԵՒ ՍԱԿԱՅՆ ՉԻ ԴԱՌՆԱՐ

ԵՐԿԻՐԸ ՉԻ ԿՈՐԾԱՆԻՐ ՀԱԼԷՒ ՔԻՍԱԽՈՐԷՆ

ՆՈՐ ԼՈՂԱԳՈՒՆՆԵՐ ՄԸ

Առաջին քաղաքի միջոցաւ իմ աստեղագիտական նոր
տեսութիւններս հրատարակելէ յետոյ կուգամ ներկայ
գրքոյկով հրատարակել զանոնք աւելի համոզիչ կերպով :

Իմ նպատակս է հաստատել Պաղոմէոսի դրութեան
ճիշտ ըլլալը և Կոպեռնիկի դրութեան սխալ ըլլալը . ու-
րեմն բացատրեմ թէ ի՞նչ են այդ երկու դրութիւնները :

Պաղոմէոս, երեւելի աստղագէտ մին էր, որ ծնած է
յեզիպոսոս Քրիստոսէ երկու դար վերջը, Պաղոմէոս ա-
ռաջարկած էր սա դրութիւնը, երկիրը հաստատուն է եւ
արեւն է որ երկրիս շուրջիւնը կը դառնայ Պաղոմէոսի դը-
րութիւնը ընդունուած էր չարունակ տասներեք դար,
որմէ յետոյ Կոպեռնիկ, Բոլոնիացի աստեղագէտը, առա-
ջարկեց ուրիշ հակառակ դրութիւն մը որ է արեւը չը
դառնար երկրիս բոլորաթիւր և երկիրն է որ արեւուն շու-
րջիւնը կը դառնայ . և ահա այս դրութիւնն է որ գը-
րէթէ չորս դարէ ի վեր ընդունուած է . և ինչո՞ւ համար
Կոպեռնիկի դրութիւնը Պաղոմէոսի դրութիւնը տապա-
լեց, որովհետեւ Պաղոմէոս չկրցաւ բացատրել լուսինի
խաւարումը այն կերպով որ ես կ'առաջարկեմ . իսկ Կո-

2002

42402-սի

26036-Կ

Ն-85002

պեռնիկ ըստ թէ երկիրը դառնալով, կուգայ արեւուն և լուսինին մէջտեղը և երկիրը թողելով լուսինի վրայ իր ստուերը կըլլայ խաւարունմն լուսնի, Կոպեռնիկի այս տեսութիւնը մէկէնիմէկ ճշմարիտ կը կարծուի եթէ լաւ չը քննուի զանազան կողմերով, սակայն եթէ երկրին չը դառնար ի պատճառաբանութիւնը ցուցուի՝ բնական օրէնքներուն համաձայն, այն ատեն կը տեսնուի որ Կոպեռնիկի գրութիւնը ապսխար է, այսինքն անտրամաբան:

Ահա իմ առաջարկած տեսութեանցս գլխաւորները
1. Երկիրը չը դառնար, ոչ իր վրայ և ոչ ալ արեւուն բոլորափքը:

2. Արեւն է որ երկրին բոլորափքը պտոյտներ կը կատարէ:

3. Արեւէն և լուսինէն զատ երկրիս բոլորափքը պտոյտներ կատարող ուրիշ գունդ մըն ալ գոյութիւն ունի. այդ գունդը լուսինէն աւելի մօտ է երկրին և որ լուսինի խաւարման ատեն միայն տեսանելի կըլլայ իր սեւ սկաւառակովը:

Այս գլխաւոր տեսութիւններս բացատրելէ առաջ, իմ շատ հարցումներէս մէկ քանին կ'առաջարկեմ ամեն աշունց որ չեն ուզեր հաւատալ իմ դրութեանս:

ՀԱՐՑԱՌԻՆՔ

1. Քանի որ կընդունիք թէ գիտաւոր մը ասող մըն է, քանի որ կընդունիք թէ ասող մը արեւ մըն է, և քանի որ կընդունիք թէ գիտաւոր մը չըջաններ կընայ կատարել, ուրեմն ի՞նչու համար չէք ընդունիր թէ արեւն ալ չըջաններ կընայ կատարել:

2. Քանի որ կընդունիք թէ արեւն կազային մարմին մըն է, քանի որ կընդունիք թէ կազային մարմինները

չըջաններ կը կատարեն, ուրեմն ի՞նչու չէք ընդունիր թէ արեւը չըջաններ կը կատարէ:

3. Քանի որ կընդունիք թէ երկիրը կազային վիճակէն հաստատուն վիճակի մէջ անցած է, քանի որ կ'ընդունիք թէ կազային մարմին մը հաստատուն վիճակի մէջ անցնելով իր չըջաններ կը դադրեցնէ, ուրեմն ի՞նչու չէք ընդունիր թէ երկիրը կազային վիճակէն հաստատուն վիճակի մէջ անցած ըլլալով իր շարժումը դադարեցուցած է և չը դառնար:

4. Քանի որ կընդունիք թէ երկնքի մէջ կը գտնուին այնպիսի մարմիններ որոնք թէև երկրէն շատ հեռու են, սակայն տեսանելի են, նոյնպէս երկնքի մէջ կը գտնուին այնպիսի մարմիններ որոնք թէև երկրին մօտ են սակայն անտեսանելի են, ուրեմն ի՞նչու համար չէք ընդունիր թէ երկրին բոլորափքը երկնքի մէջ և լուսինէն աւելի մօտ ուրիշ գունդ մըն ալ կը գտնուի որ միայն տեսանելի է լուսինի խաւարման ատեն իր սեւ սկաւառակովը:

Պահք իմ տեսութեանցս, ինչպէս յայտնի է գործարանաւոր մարմինները մասնիկներէ կը կազմուին. գործարանաւոր մարմիններուն մէջ երկու տեսակ մասնիկներ կան. առաջին՝ իրենց մարմինները կազմող մասնիկները, երկրորդ՝ իրենց մարմինները անցնող և անոնց կեանքը կամ շարժումը պահպանող մասնիկները: Գործարանաւոր մարմիններու այն մասնիկներ որ իրենց մարմինները կը կազմեն կը կոչուին կազմող մասնիկներ, իսկ գործարանաւոր մարմիններու այն մասնիկներ որ իրենց մարմինները կաճեցնեն և իրենց կեանքը կը պահպանեն, կը կոչուին կենսական մասնիկներ, կազմող մասնիկները կը կոչուին նաև անկենսական մասնիկներ կամ անշարժ մասնիկներ, և կենսական մասնիկները կը կոչուին նաև շարժուն մասնիկներ:

Ինչպէս յայտնի է, ամեն տեսակ գործարանաւոր մարմիններ՝ երեք տեսակ տարրերով կ'ապրին, օդ, ջուր և հող:

Օդին, ջուրին և հողին այն մասերը ուր գործարանաւոր մարմինները կ'ապրին քաշողական ուժ մը ունին:

Երկիրը կեցած է և իւր բոլորովին կը պտտին երեք գունդեր. արեւը, լուսինը և իմ հաշուած գունդը:

Արեւը, լուսինը և իմ հաշուած գունդը, երեքը ի միասին, երկրիս գործարանաւոր մարմինները կաճեցնեն, և անոնց կեանքը կամ շարժումը կը պահպանեն, այսինքն արեւուն, լուսինին և իմ հաշուած գունդին մասնիկները կիջնան երկրիս օդին, ջուրին և հողին այն մասերուն մէջ, ուր գործարանաւոր մարմինները կ'ապրին և գործարանաւոր մարմիններն ալ օդը, ջուրը և հողը ներածելով կստանան անոնց մէջէն իրենց աճման և կեանքին համար պէտք եղած մասնիկները:

Երկիրը, իր կեդրոնին մէջ, ունի բոլորովին գունդ զանգուած մը որուն մէջէն դուրս կելնեն գործարանաւոր մարմինները կազմող մասնիկները և կը բարձրանան երկրիս օդին ջուրին և հողին այն մասերուն մէջ ուր գործարանաւոր մարմիններն կը գտնուին և գործարանաւոր մարմիններն ալ ներածելով օդը, ջուրը և հողը անոնց մէջէն կ'ստանան իրենց մարմինները կազմող մասնիկները:

Ինչպէս ըսի թէ երկրիս բոլորովին կը գտնուի երեք պտտող գունդեր. ատոնք, արեւէն սկսեալ, մի առ մի բացատրեմ:

Արեւը կը կազմուի շատ մը խաւերէ որոնք հետզհետէ աստիճանաբար սառած են. այսինքն արեւուն արտաքին խաւը ամենէն զօրաւոր կամ խիստ սառած է, որուն պատճառաւ արեւուն արտաքին խաւը շատ փայլուն է:

Իսկ արեւուն ամենէն ներքին խաւը ամենէն թույլ սառած է կամ տաք է: Արեւուն արտաքին խաւը, եթէ սառած չըլլար, արեւ գունդի ձեւով չէինք տեսներ:

Արեւուն իւրաքանչիւր խաւին մէջ, համաչափութեամբ լեցուած են շատ տեսակ կենսական մասնիկներ, այսինքն արեւուն իւրաքանչիւր խաւին մէջ նոյն թիւով մասնիկներ կը գտնուին և նոյնքան տեսակ մասնիկներ, իւրաքանչիւր խաւին նոյնատեսակ մասնիկները իրարու քով շարուած են և տարբեր տեսակները իրարու վրայ:

Արեւուն, ներքին խաւերէն սկսեալ, իւրաքանչիւր խաւ կը քաղուի և իւր մէջ գտնուած մասնիկները արեւուն խաւերուն մէջէն անցք մը գտնելով դուրս կը թափին և երկրիս բոլորովին կը տարածուին կազմելով կեղև մը կամ կամար մը և ուրկէ կիջնեն երկրիս վրայ, արեւուն իւրաքանչիւր խաւին մէջ գտնուած բազմատեսակ մասնիկներուն լոյսերուն ընդհանուր կամ գլխաւոր գոյնն է կարմիր:

Երկրիս բոլորովին արեւուն խաւերուն մասնիկներէն կազմուած կամարին լոյսը չենք կրնար որոշել թէ և, սակայն երբեմն ամպերու միջոցաւ կը տեսնենք անոր գոյնը կարմիր ամպերուն վրայ: Նոյնպէս այդ կամարին այն մասը, որ արեւը կը կատարէ իր տարեկան շրջանը, կը տեսնենք մանեակի ձեւով որ կը կոչենք գոլիակոս գոլիակոսին լոյսը աւելի նշմարելի է:

Ըսինք թէ արեւուն իւրաքանչիւր խաւը քաղուելով, իր մէջը գտնուած մասնիկները արեւուն մէջէն անցք մը գտնելով դուրս կ'ելլեն. այդ մասնիկները լոյս մը կ'արտադրեն աւելի պղտոր, որովհետեւ այդ մասնիկները վառուած են և այդ պղտոր լոյսն է որ կը կոչենք պոչ. ուրեմն արեւն ալ պոչ ունի. քեզ պատկեր Ա.: Բայց

որովհետեւ արեւն միշտ պտոյտներ կը կատարէ և իւր վրայ կը դառնայ, արեւուն այդ պոչը ուղիղ չենք տեսներ այլ հակած ու պտուտաւոր: Հ. Սիքքիէ, Իտալացի երեւելի աստեղագէտին 1857ի արեւուն զննած պատկերին մէջ, յայտնի կը տեսնուի արեւուն պոչը որոշ կերպով արեւուն գունտին մէջէն դուրս ելած և պտոյտներ կատարելով դուրս թափիլը:

Արեւուն պէս կազմուած է լուսինը, և անոր խաւերն ալ հետզհետէ քաղուելով կը տարածուին երկրիս բոլորտիքը կամար մը կազմելով որուն գոյնն է ճերմակ որ նմանապէս երբեմն ամպերու միջոցաւ կը տեսնենք այսինքն ճերմակ ամպերով, և այդ ճերմակ կամային այն մասը ուր լուսինը կը կատարէ իր ամսական շրջանը կամ լուսինին կատարած ամսական ճանապարհը, կը կոչենք կաթսայի ճանապարհ որ աւելի նշմարելի է իւր կաթի գոյնով այսինքն ճերմակ գոյնով. և այդ ալ լուսինին մանեակն է: Իմ հաշուած գունդն ալ կազմուած է արեւուն և լուսինի պէս, և անոր խաւերն ալ հետզհետէ կը քաղուին ու կը տարածուին երկրին բոլորտիքը կամար մը կազմելով որուն գոյնն է սև որ նմանապէս երբեմն ամպերու միջոցաւ կրնանք տեսնել այսինքն սև ամպերով: Եւ այդ կամարին այն մասը ուր իմ հաշուած գունդը կը կատարէ իւր շաքաթական ճանապարհը, կը կոչուի հողային մանեակ:

Անա արեւուն, լուսինին և իմ հաշուած գունդին խաւերուն մասնիկներէն, երկրին բոլորտիքը մթնոլորտէն անդին, կազմուած երեք կեղևներն են որ կը տեսնենք կամարի ձևով: Կարմիր, ճերմակ և սև գոյնին միջին գոյնն է որ կը տեսնենք կապոյտ և այսպէս երկրիս կուռնեայ երկնքի մէջ կապոյտ գոյնով կաւար մը որուն

մէջ կարծես կը գտնուին բոլոր երկնային մարմիններն: Եւ եթէ այդ երեք կեղևներն գոյութիւն չունենային անկարելի էր երկնքի մէջ կամարած Գալիլեոյթ մը տեսնէինք:

Հետեւաբար երկիրը բացի երկնային կամարէն, ունի երեք մանեակներ, կարմիր, ճերմակ և սև, որոնք շրջակի կը տեսնուին, Տես պատկեր Բ.:

Արդ ինչպէս ընդունուած է, տիեզերքի մէջ, մեր երկիրէն զատ, շատ մը երկիրներ կան նոյն համաչափութեամբ ստեղծուած, անոնց մէջ ալ մարդիկ, կենդանիներ, ձուկեր և բոյսեր կը գտնուին, այս երկիրներն են, Երեւակ, Փալլաժու, Լուսաբեր և ռորիչ մայրաքաղաքներ որոնք, նոյնպէս անշարժ են և եթէ անոնքմեր աչքին շարժուն կերեւան, մեր աչքերն են որ կը խափուին, (ասոնց մասին պիտի երկարօրէն խօսիմ):

Տիեզերքի իւրաքանչիւր երկիրին բոլորտիքը երեք գունդեր կը պտտին մեր երկրին արեւուն, լուսինին և իմ հաշուած գունդին պէս: Եւ եթէ մոլորակներ կան որոնց շուրջը երեքէն աւելի գունդեր կը տեսնենք, պատճառն այն է որ երեքէ աւելի եղածները ուրիշ երկիրներու կը վերաբերին որոնք դեռ չենք կարողացած նշմարել և որոշել, և եթէ մոլորակներ կան որոնց շուրջը երեքէ պակաս գունդեր կան կը նշանակէ թէ պակասները դեռ չենք կարողացած գտնել:

Ամէն մոլորակ իր երկնային կամարն և երեք մանեակները ունի, կարմիր, սև և ճերմակ, միայն Երեւակին մանեակները արդի գործիքներով կրնանք որոշ կեդրով տեսնել, այսինքն Երեւակն երեք մանեակներ ունի, կարմիր, ճերմակ և սև, իսկ միւս մոլորակներուն մանեակները, դեռ մեր գործիքներով բոլորովին չենք տեսներ, այլ մի-

այն անոնց մէկ քանի մասերն են որ կը տեսնենք, տեսակ տեսակ ձեւերու տակ: Հետզհետէ նոր գործիքներով պիտի տեսնենք որ, տիեզերքի ամէն երկիր Երեւակին նման, երեք մանեակներ ունի:

Ուստի քանի որ Երեւակն երեք մանեակ ունի, երկիրն ալ երեք մանեակ ունի, համաչափութեան օրէնքով:

Աստղերը և գիսաւորներն մէյմէկ արեւներ են որոնք իրենց երկիրներուն բոլորովն պտոյտներ կը կատարեն: Եւ եթէ աստղերն ալ մեզ աւելի մօտ գան անոնք ալ գիսաւորներու և յետոյ արեւու նման կերեւան մեզի:

Գիսաւորներուն պոչերը ուրիշ բան չեն բաց եթէ այդ գիսաւորներուն մէջէն դուրս ելած վառուած մասնիկները, որոնք բոցի նման տեսակ պեսակ կերպարանքներ ունին և որոնցմէ պէտք չէ վախնալ, ինչպէս պէտք չէ վախնալ կարմիր ամպերէն որոնք զանազան թռչուններու հրեշտակներու, գազաններու և օձերու և սատանաներու ձեւերով մեզ կերեւան, և ինչպէս մենք սովորած ենք չը վախնալ ամպերու զանազան գազաններու, օձերու և սատանաներու ձեւերէն, այսպէս ալ պէտք է մարդիկ գաղափար կազմեն գիսաւորներու պոչին կազմութեան վրայ և պէտք չէ վախնան անոնց տարօրինակ երեւոյթներէն և կերպարանքներէն:

Երկրորդ, պէտք է գիտնալ թէ գիսաւորի մը մէջէն դուրս ելած մասնիկները ո՞չ թէ մեր երկրին վրայ կը թափին, այն երկրին վրայ որուն շուրջը կը պտտին:

Եւ ինչպէս ըսինք որ մեր արեւն դուրս ելած վառուած մասնիկները կը տարածուին երկրին բոլորովն և կիջնեն երկրի վրայ, չը կարծէք որ այդ մասնիկները վառուած և տաք վիճակի մէջ կիջնեն ուղղակի երկրին վրայ, այլ սառած վիճակի մէջ: Եթէ ուղղակի վառուած վիճակի

մէջ իջնային այդ մասնիկները պիտի այրէին մեզ: Ձմեռ ատեն, արեւն, մեզ աւելի մօտ ըլլալով, մեզ չայրեր այնչափ որչափ ամառն որովհետեւ իր մասնիկները աւելի սառած են քան ամառը:

Ուստի եթէ մինչեւ իսկ գիսաւորի մը մասնիկները մեր երկրին վրայ իջնան, անոնք սառած վիճակի մէջ կիջնեն, հետեւաբար վախ չիկայ այրուելու:

Նոյնպէս գիսաւորը չը կրնար արեւուն հեռաւորութենէն աւելի մօտ գալ մեր երկրին, և եթէ կրտսն թէ աւելի մօտ կուգայ, սխալ է այդ հաշիւը:

Իսկ, եթէ ընդունինք որ գիսաւոր մը արեւէն աւելի մօտ կուգայ մեր երկրին, կը նշանակէ թէ այրուելու վտանգը աւելի նուազած է. արդ Հալէի գիսաւոր աստղը որ 76 տարի առաջ եկած էր, այն ատեն աւելի վըտանդ կար այրուելու քան թէ այս անգամ, ի՞նչու, որովհետեւ ընդունուած է թէ, արեւն որչափ մեր երկրին մօտ գայ, ինչպէս ձմեռը, այնչափ սաքութիւնը նուազ է այսինքն այրուելու վտանգը նուազ է, հետեւաբար եթէ գիսաւոր մը որչափ մեր երկրին մօտ գայ այնչափ այրուելու վտանգը նուազ է և այնչափ ալ որոշ կերպով և հրաշալի կերպով և փայլուն կրնանք տեսնել զայն ինչպէս ձմեռուան արեւը. Ուստի մի վախնաք գիսաւորի մը մօտաւորութենէն, այլ անոր վրայ նայեցէք, սքանչացէք և հրաշալի կերպով դիտեցէք արարչագործութեան այդ հրաշալի տեսարանը և զոչեցէք Լալանդ երեւելի ֆրանսացի աստղագէտին նման. «Երկինք պահման գիտնա Աստուծոյ»:

Ըսենք թէ արեւն որչափ մօտ գայ այնչափ նուազ այրուելու վտանգ կայ քան երբ արեւն հեռու գտնուի, ուստի Հալէի գիսաւորը կամ Հալէի արեւն, աւելի մօտ գա-

լով մեր երկրին, աւելի նուազ վտանգ կայ ինչ որ կար ասկէց 76 տարի առաջ երբ աւելի հեռուն կը գտնուէր, և քանի որ ասկէց 76 տարի առաջ, այսինքն 1834 թուականին, երկրին մարդկային ցեղն չ'այրուեցաւ, ուրեմն այս անգամ աւելի նուազ վտանգ կայ այսինքն չի պիտի այրուինք, և ասկէց 76 տարի վերջը 1986 թուականին աւելի մօտ գալով երկրին, աւելի նուազ վտանգ պիտի ըլլայ այրուելու. բայց հետզհետէ այդ գիտաւորը աւելի որոշ և փայլուն պիտի տեսնենք:

Ասկէց զատ, Կոպեռնիկի դրութիւնը սխալ ըլլալով, երկիրը աւելի հեռու պիտի գտնուի ինչ որ կենթադրեն աստղագէտները: և Հալէի գիտաւորը՝ երկրին չէ որ աւելի մօտ պիտի գայ, այլ արեւուն աւելի մօտ պիտի գայ, այս պատճառաւ է որ կըսեն թէ Հալէի գիտաւորը արեւուն արեւամերձ պիտի ըլլայ. աւելի լաւ հասկցնելու համար, առնենք մեր աչքին առաջ Գ. պատկերն որուն մէջ կը տեսնենք թէ Հալէի գիտաւորը մայիս ամսոյն մէջ պիտի գտնուի Ա. կետին վրայ, եթէ ընդունինք թէ երկիրը արեւուն բոլորովն դառնալով մայիս ամսոյն մէջ կուգայ Բ կէտին վրայ որ Հալէի գիտաւորին ամէնէն մօտ կէտն է, և եթէ ընդունինք որ Հալէի գիտաւոր մօտ գալովը, երկրին մարդկային ցեղը, նոյնպէս գործ. մարմինները պիտի այրուէին, ճշմարիտ է որ մարդկային ցեղը, բացի արեւուն տաքութենէն, պիտի կրէ ուրիշ արեւու մը այսինքն Հալէի գիտաւորին տաքութիւնը և պիտի այրի չափազանց տաքութենէն, բայց որովհետեւ Կոպեռնիկի դրութիւնն սխալ է, ուստի երկիրը չէ որ մայիս ամսոյն մէջ կուգայ Բ կէտին վրայ, այլ արեւն է որ կուգայ Բ կէտին վրայ, ուստի երկիրը, շատ հեռուն գտնուելով, չ'պիտի այրուի մարդկային ցեղը:

Ինչպէս ըսինք թէ արեւուն ներքին խաւերը հետզհետէ քաղուելով իր մասնիկները արեւուն մէջէն դուրս կը նետուին ամենամեծ ուժով որպէս հրաբուխի մը բերնէն և տարածուելով երկրիս բոլորովն, մթնոլորտէն անդին, կեղև մը կը կազմեն որ մեղ կերեայ կամարի ձևով, և այդ կեղևէն է որ այդ մասնիկները հետզհետէ կամայ կամայ կիջնեն երկրիս վրայ. ուստի այդ կեղևն ունի հաստութիւն մը որուն մէջ համաչափութեամբ և կանոնաւոր կերպով կը շարունակ արեւուն զանազան տեսակ մասնիկները, ինչպէս ջուրի մը մէջ կը շարունակ զանազան տեսակ հեղուկներ, այսինքն ամէնէն ծանրերը երկրին աւելի մօտ և ամէնէն թեթեւները երկրին ամէնէն հեռուն և նոյն տեսակները իրարու քով, այնպէս որ այդ կեղևը կ'ըլլայ տեսակ մը հեղուկ որ կազմուած է տեսակ տեսակ կամ գոյնգոյն գնդիկներէ կազմուած մակերևոյթներ իրարու վրայ շարուած և մենք, արեւուն ճառագայթը, կը տեսնենք այդ կեղևին մէջէն ընդհանուր կարմիր գոյնով մը որ չենք կրնար որոշել, և եթէ լուծենք արեւուն ճառագայթը, այն ասան կը տեսնենք համաչափութեամբ շարուած զանազան գոյններ որ ուրիշ բան չեն բայց եթէ այդ կեղևին զանազան խաւերուն գոյնները:

Ըսինք թէ երկիրս կեցած է, ինչպէս նաև կեցած են տիեզերքի մէջ գտնուած բոլոր երկիրները, բացառեմ թէ ինչպէս:

Երկիրս կեցած է երկու վանողական ուժերու մէջ, տես պատկեր Գ. որուն մէջ այդ երկու վանողական ուժերը իրարու հակառակ և հաւասար են, այդ երկու ուժերը պատկերին մէջ ցոյց տուինք երկու իրարու ուղղահայեաց գծերով որոնց ծայրերը բռնած են երկիրը, իր երկու բևեռներով. այդ երկու ուժերը միշտ միեւնոյն

կէտերուն վրայ չեն գտնուիր, պատկերին մէջ ցուցուած են այդ երկու իրարու հակառակ ուժերուն տեղափոխութիւնը երկու դիրքերով հաւասարակշռութեան եղանակով, պատկերին մէջ ցուցուած Ա. և Բ. դիւները կը ցուցնեն 1666 թուականին երկու ուժերուն դիրքերը, այդ դիրքերէն յետոյ, Ա. ուժը դէպի ձախ գնած և եկաւ Գ. կէտին վրայ, Բ. կէտն ալ հաւասարակշռութեան կանոնով եկաւ դէպի աջ Գ. կէտին վրայ և այս կերպով տեղափոխուելով երկիրս իւր հաւասարակշռութիւնը չբխեց և նոյնպէս տիեզերքի բոլոր երկիրներն ալ չեն փոխեր իրենց հաւասարակշռութիւնները:

Ուրիշ տեսութիւն մըն ալ թէ ինչպէս կեցած է երկիրս և տիեզերքի բոլոր երկիրները:

Երեակայեցէք թէ տիեզերքը տեսակ մը հեղուկ է որպէս աղի ջուր, և երեակայեցէք թէ մեր երկիրը և ուրիշ երկիրները մէյմէկ հաւկիթներ են բոլորովին կտոր զանազան ծանրութիւններով և եթէ այդ հաւկիթները աղի ջուրին մէջը լեցունենք այդ հաւկիթները իրենց ծանրութեանց համեմատ այդ աղի ջուրին մէջ կը կենան զանազան բարձրութեանց մէջ. ահա այսպէս ալ տիեզերքի բոլոր երկիրները կեցած են որպէս հաւկիթներ աղի ջուրի մը մէջ, կամ հեղուկի մը մէջ որ սառած է և երեակայեցէք թէ հաւկիթին երեք մաշկերը այսինքն հաստ մաշկը որ կը կոչուի հաւկիթին կեղևն և երկու միւս մաշկերը ըլլան երկրին այն երեք կեղևները որոնք մթնոլորտէն անդին են և որոնք քիչ մը առաջ բացատրեցինք, և երեակայեցէք որ այդ երեք կեղևներէն մէկուն մէջ կը գտնուի արեւն, միւսին մէջ կը գտնուի լուսինը և միւսին մէջ կը գտնուի իմ հաշուած գունդը:

Արդ արեւն, որ կը գտնուի կտոր հաւկիթին արտա-

քին կեղևին մէջ, տաքցնելով և թուլացնելով հաւկիթին կեղևին մէկ մասն կուռեցնէ, և ուռած մասը կ'ըլլայ հաւկիթին հասարակածը: Եւ արեւուն տաքութիւնը բաւականին չհասնելով բեւեռներուն, անոնք պաղութենէն քաշուելով, կը տափակնան այսինքն հաւկիթին կտորութիւն կը փոխուի: Արեւուն ուժը հասած մասը իր նախնական կտորութենէն դուրս ելած է նոյնպէս արեւուն ուժը չը հասած մասը իր նախնական կտորութենէն ներս քաշուած է: Ահա այսպէս երկիրներուն բեւեռները տափակցած են և հասարակածը ուռած է:

Երկրիս հասարակածը և բեւեռները միշտ միեւնոյն տեղը չեն եղած և չեն և չի պիտի գտնուին այսինքն երկրիս հասարակածը և բեւեռները կը տեղափոխուին. ուստի արեւն, միշտ պտոյտներ կատարելով երկրիս բոլորափքը, պիտի ըլլայ օր մը որ արեւն երկրիս բեւեռներուն վրայ պիտի գտնուի և երկրիս ներկայ հասարակածը պիտի ըլլայ երկրիս ապագայ բեւեռները, այսպէս պատահած ըլլալը կապացուցուի բեւեռներուն հետզհետէ փոփոփութեամբ և հասարակածին խոտորման ամէն տարի գրէթէ 0''50 կամ կէս մաներկորդ աստիճան տեղափոխութեամբ, այս բանն արդէն կապացուցուի որ տեղի ունեցած է ժամանակին, որովհետեւ հիւսիսային բեւեռէն փոքրուած հանուած ֆօսիլները այսինքն նախաճրնեղեւան կենդանեաց մնացորդները և նոյնպէս բոյսերու մնացորդները, արդի հասարակածին վրայ գտնուած կենդանեաց և բոյսերու կազմութիւնն ունին: Այն ատեն երբ արեւն պիտի գտնուի բեւեռներուն վրայ, (որ պիտի պատահի միլիօնաւոր տարիներ վերջը), արդի հասարակածին երկու կէտերն պիտի ըլլան երկրիս երկու բեւեռները և հետեւաբար պիտի սառնին, և ար-

դի բեւեռներն ալ պիտի ըլլան երկրին հասարակածը և հետևաբար պիտի առքնան:

ՈՒՐԻՇ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՔ

1. Մարդկային ցեղն, ինչպէս նաև ամբողջ կենդանեաց ցեղը չը ջնջուիր յանկարծակի իւր ամբողջութեամբ, այլ մարդկային ցեղը կը ջնջուի կամաց կամաց և մաս առ մաս, կորսնցնելով իւր ցեղային ուժը:

2. Երկիրը պիտի կործանի, իւր վրայ զանուած բոլոր գործարանաւոր մարմնոց ցեղերը ջնջուելէ վերջը:

3. Մարդկային ցեղը, նոյնպէս և պտղատու ծառերու ցեղը պիտի ջնջուի բոլոր միւս գործարանաւոր մարմիններու ցեղերը ջնջուելէ վերջը (պատճառը ուրիշ գրքոյկով):

4. Մարդկային ցեղը ջնջուելէ առաջ, իւր ամբողջութեամբ, պիտի անցնի ցնդածութեան և անբանութեան վիճակի մէջէն, ինչպէս մարդ մը բնական մահով մեռնելէ առաջ, իր ծերութեանը ատեն, կանցնի ցնդածութեան և անբանութեան վիճակին մէջէն:

Իմ բոլոր զանազան տեսութիւններս հետզհետէ գրքոյկներով ընդարձակուած պիտի հրատարակեմ, իսկ ներկայ գրքոյկս կը վերջացնեմ մէկ քանի խօսք ուղղելով ամէն այն հաշուագէտներուն որ կը յաւակնին նախապէս հաշուելու աշխարհի կործանման թուականը և մարդկային ցեղին ջնջումը:

Ո՛վ հաշուագէտ, դու չես կարող նախապէս հաշուել և ըսել աշխարհի կործանման վերջին թուականը, ինչպէս չես կարող յայտնել կամ ըսել թիւերուն ամենէն մեծը:

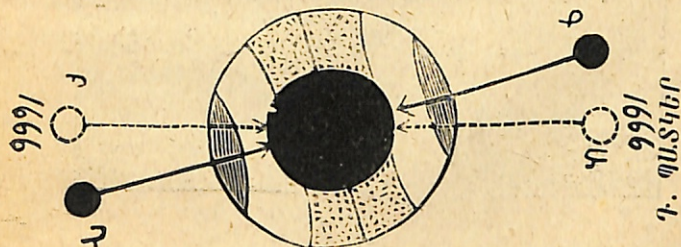
Ո՛վ հաշուագէտ, դու չես կարող մարդկային ցեղին ջնջման թուականը ըսել, սխալելով կը սխալիս, եթէ դու լաւ հաշուագէտ ես, յայտնէ նախապէս քու բնական մահուան թուականը, այսինքն օրը և ժամը, և...

(շարունակելի)

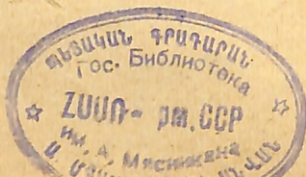
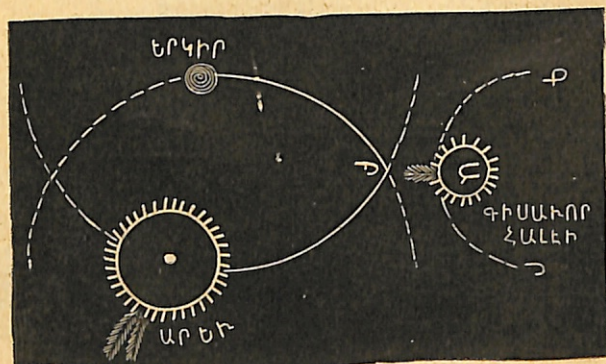
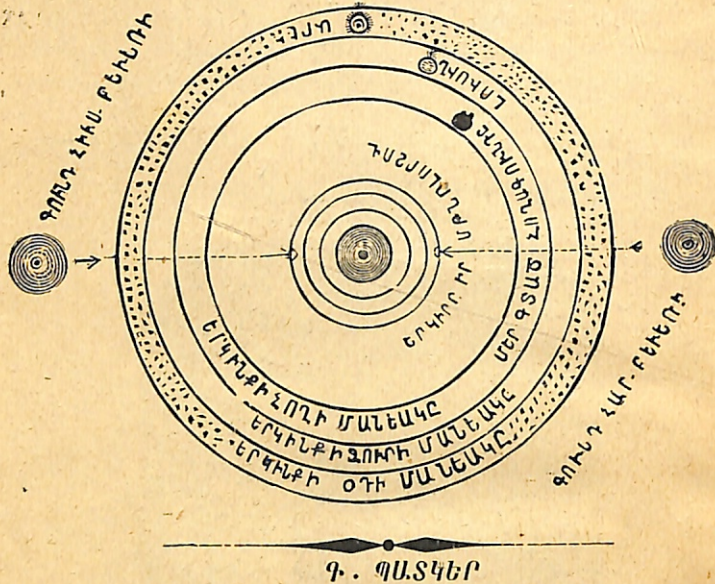
ԼԵՒՈՆ ԱՍՍՏՈՒՐԵԱՆ

Մարտ 1, 1910,

Կ. ՊՈԼԻՍ

Բ. ՊՍԿԵՐ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Վ. Յ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԴՐԱՏՈՒՆ

ՄԷՐՃԱՆ ՉԱՐՇՐ

2572

2013

«Ազգային գրադարան»

NL0066061

